

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**NİĞDE MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖMER FETHİ GÜRER'E AİT 7/17942 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bakanlığımızca Nitrat Direktifine karşılık gelen Tarımsal Kaynaklı Nitrat Kirliliğine Karşı Suların Korunması Yönetmeliği 2004 yılında yayımlanmıştır. Yönetmelik kapsamında su kaynaklarının tarımsal kaynaklı kirliliğe karşı korunması amacıyla çalışmalar yürütülmektedir.

Tarımsal kaynaklı kirliliğin tespiti ve Nitrat Hassas Bölgelerin belirlenmesi amacıyla Türkiye genelinde 2.468 yerüstü, 2.297 yer altı suyu olmak üzere toplam 4.765 istasyondan oluşan bir izleme ağı oluşturulmuştur. İzleme çalışmaları 20 adet Mobil Laboratuvar ve mobil cihazlarla yürütülmektedir. Yerüstü sularında ayda bir, yeraltı sularında ise 3 ayda bir numune alınmaktadır. Bu kapsamda yerüstü sularında nitrat, toplam azot, ortofosfat, toplam fosfor, ph, sıcaklık, çözünmüş oksijen parametreleri, yeraltı sularında nitrat, sıcaklık ve ph parametreleri izlenmektedir. Ölçüm cihazı olan İllerimizde ayrıca elektriksel iletkenlik ve klorofil-a izlemeleri de yapılmaktadır.

Analiz sonuçları web tabanlı **Nitrat Bilgi Sistemine (NİBİS)** kaydedilmekte ve eş zamanlı olarak takip edilmektedir. (<http://tad.tarim.gov.tr/TadPortal/>). Veriler tarımsal kaynaklı nitrat kirliliğinin tespiti ve nitrata hassas bölgelerin belirlenmesi çalışmalarında kullanılmaktadır.

Nitrata hassas bölge yönetmelikte “tarımsal kaynaklı kirlilikten dolayı ötrofik olduğu belirlenen veya gerekli tedbirler alınmazsa yakın gelecekte ötrofik hale gelebilecek tabii tatlı su göllerini, diğer tatlı su kaynaklarını, haliçler ve kıyı sularını etkileyen bölgeler” olarak tanımlanmıştır.

Nitrat kirliliği izleme sonuçlarına bağlı olarak Nitrata hassas bölgelerin (NHB) belirlenmesi çalışmasına devam edilmektedir. TÜBİTAK MAM ile yapılmakta olan çalışma ile 3 yıllık süre içinde 25 nehir havzasında NHB’ler belirlenecek, bu bölgelerde uygulanacak Eylem Planları hazırlanacak ve eylem planlarının fayda/maliyet analizi yapılacaktır. Çalışma 2021 yılında tamamlanacaktır. Çalışma sonunda tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrat kirliliği olan bölgeler belli olacaktır.

2017 yılında yayımlanan 2016/46 sayılı Sularda Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Nitrat Kirliliğinin Önlenmesine Yönelik İyi Tarım Uygulamaları Kodu Tebliğinin ekinde yer alan İyi Tarım Uygulamaları Kodu ile kirliliğin önlenmesi amacıyla çiftçilerimizin alması gereken önlemler belirlenmiştir.

İyi Tarım Uygulamaları Kodunun yayımlanması ile belli büyüklüğe sahip bütün yeni hayvancılık işletme başvurularının hayvansal gübre deposu ve hayvansal gübre yönetim planı ile projelendirilmesi zorunlu hale getirilmiştir. Mevcut hayvancılık işletmelerinin ise dört yıllık süre içerisinde İyi Tarım Uygulamaları Koduna uyum sağlamaları gerektiği mahallinde ilan edilerek işletmelere duyurulmuştur.

TÜBİTAK MAM ile birlikte kirliliği önlemeye yönelik bölgelere özgü eylem planlarının hazırlanması çalışmalarına başlanmıştır. Hazırlanan Eylem Planlarında yer alan tedbirlerin uygulanması; Nitrata Hassas Bölgelerde zorunlu, diğer bölgelerde ise gönüllülük esasına göre olacaktır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Tarımsal kirliliğin önlenmesi için çiftçilerce alınması gereken tedbirler İl Yayım Programına alınmış olup, Ülke genelinde İl ve İlçe Müdürlüklerimiz tarafından çiftçi eğitim, yayım ve farkındalık çalışmaları yürütülmektedir.

Tarımsal üretim yapılırken, çevrenin korunması ve doğal kaynakların sürdürülebilirliği için toprak ve su kaynaklarının koruma/kullanma dengesinin gözetilerek çevre dostu tarımsal uygulamaların yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

Bakanlığımız İl Tarım ve Orman İl Müdürlüklerince çiftçilere yönelik gübrenin etkin ve bilinçli kullanılması için eğitim verilmektedir. Hangi gübre hangi ürün için ne zaman, nasıl ve ne miktarda atılması gerektiği konusunda üreticiler bilinçlendirilmeye çalışılmaktadır.

Üreticilerin toprak analizine dayalı gübre kullanması için Toprak Analiz Laboratuvarlarına Toprak Analiz Desteği verilmektedir. Böylece üreticilerin fazla gübre kullanması önlenmeye çalışılmakta ve gübrenin etkin kullanılması amaçlanmaktadır.

Havzalarımızın yerüstü ve yer altı su kaynaklarının kalite ve miktar açısından iyi duruma ulaştırılması, korunması ve koruma-kullanma dengesi gözetilerek sürdürülebilir kullanımının sağlanması, bütüncül ve katılımcı bir yaklaşımla yönetilmesi maksadıyla; “Nehir Havza Yönetim Planları” hazırlanmaktadır. Mevcut durumda Gediz, Büyük Menderes, Susurluk, Konya-Kapalı ve Meriç-Ergene havzaları için Nehir Havza Yönetim Planları hazırlanmış ve Su Yönetimi Koordinasyon Kurulu’nda onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu planlar ile yerüstü ve yer altı su kaynaklarına etki eden tüm baskı unsurları belirlenmiş, kalite ve miktar açısından risk altındaki tüm su kütleleri tespit edilmiş, bir yıllık detaylı kalite ve miktar izlemeleri ile mevcut durum ortaya konulmuş, iyi su durumu hedefine ulaşılması maksadıyla alınması gereken tedbirler belirlenmiş olup söz konusu tedbirlerin ilk yatırım ve işletme-bakım maliyetleri, mesul kurum ve kuruluşları, tedbirlerin uygulanma takvimi ortaya konulmuş olup tüm tedbirlerin fayda/maliyet analizleri yapılmıştır.

Bu kapsamda; tarımsal kaynaklı kirliliğin önlenmesi amacı ile;

- Sularda Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Nitrat Kirliliğinin Önlenmesine Yönelik İyi Tarım Uygulamaları Kodu Tebliğinin uygulanması,
- Hayvancılık faaliyetlerine yönelik iyi hayvancılık uygulamalarına ilişkin eğitimlerin verilmesi,
- Hayvan çiftliği/tesislerinde hayvansal gübre depolarının inşası,
- Eğimi %20’yi geçen sulanmış arazilerde teraslama yapılması,
- Tarım arazileri ile su kütlesinin kesiştiği hat boyunca su kütlesinde bitkisel bariyer uygulanması,
- Göl ve nehir kıyıları için yeşil tampon şeritlerinin oluşturularak uygulanması,
- Su kütlesinde yer alan tarım arazilerinde kullanılan pestisitlerin azaltılması ve muadil bir başka pestisit önerilmesi,
- Ürün rotasyonu

tedbirleri önerilmiştir. Söz konusu tedbirlerden mesul kurum-kuruluşlar belirlenmiş olup, anılan tedbirlerin hayata geçirilmesi için gerekli olan yatırım ve işletme-bakım maliyetleri de belirlenmiştir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Ülkemizde zirai mücadele amacıyla kullanılan bitki koruma ürünlerinin satışı ve kontrolü 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ve buna bağlı olarak çıkarılan Mevzuat hükümlerine göre Bakanlığımız tarafından yapılmakta olup tarım amaçlı ilaç kullanımının denetimi için bağ, bahçe, tarla ve sera gibi üretim yerinde Hasat Öncesi Pestisit Denetimi yapılmaktadır.

İl Tarım ve Orman Müdürlükleri teknik elemanlarınca koordinatları belli olan su kuyusu noktaları ile yerüstü su kaynaklarından düzenli olarak su numuneleri alınarak su kirliliği önünden özellikle nitrat kirliliği yönünden analiz edilerek sonuçlar düzenli olarak Bakanlığımıza rapor edilmektedir.

Bakanlığımızca Gübre Takip Sistemi kurulması sayesinde tüm gübre hareketleri kayıt altına alınmaktadır. Ayrıca İl Tarım ve Orman İl Müdürlükleri gübre denetçilerince gübre dağıtıcıları ve gübre üretim yerleri denetlenmekte ve numuneler alınmaktadır. Gübrelerde tescil, lisans bilgilerine bakılmakta, etiket bilgileri ile tescil bilgilerinin uyumlu olup olmadığı kontrol edilmektedir. Analiz sonucu tescil bilgilerine uygun çıkmayan gübrelerle etiket bilgileri tescil bilgilerine uygun olmayan gübre üreticilerine idari para cezası verilmekte ve satış durdurulmaktadır.